

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.3.2006
KOM(2006) 136 v konečném znění

-

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

**PROVÁDĚNÍ PARTNERSTVÍ PRO RŮST A ZAMĚSTNANOST: UČINIT Z EVROPY
CENTRUM EXCELENCEV OBLASTI SOCIÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI PODNIKŮ**

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU
PROVÁDĚNÍ PARTNERSTVÍ PRO RŮST A ZAMĚSTNANOST: UČINIT Z EVROPY
CENTRUM EXCELENCE V OBLASTI sociální odpovědnosti PODNIKŮ**

1. Úvod

Sociální odpovědnost podniků (CSR) je koncepce, podle které podniky začleňují sociální otázky a otázky týkající se životního prostředí do podnikatelské činnosti a do vztahů se zúčastněnými subjekty na bázi dobrovolnosti¹. Týká se podniků, které se rozhodnou překročit rámec svých minimálních právních závazků a povinností vyplývajících z kolektivních smluv, aby se vypořádaly potřebám společnosti. Prostřednictvím sociální odpovědnosti mohou podniky bez ohledu na jejich velikost a ve spolupráci se zúčastněnými subjekty pomoci odstranit rozpory mezi hospodářskými, sociálními a environmentálními cíli. Jako taková se koncepce sociální odpovědnosti podniků stala velmi důležitá jak ve světovém měřítku, tak i v rámci EU a tvoří součást debaty o globalizaci, konkurenceschopnosti a udržitelnosti. V Evropě odráží podpora sociální odpovědnosti podniků potřebu bránit společné hodnoty a zvýšit smysl pro solidaritu a soudržnost.

Od konce studené války získalo téměř všude ve světě převahu tržní hospodářství. Přestože otevřelo nové obchodní možnosti, vytvořilo v zájmu sociální stability a blahobytu moderních demokratických společností také odpovídající potřebu sebeomezování a mobilizace ze strany podnikatelské komunity. Navíc se prioritou evropského programu nyní v EU stává zlepšení právní úpravy a podpora podnikatelské kultury, což Komise potvrdila ve své výroční zprávě o pokroku dosaženém ve strategii pro růst a zaměstnanost za rok 2006². Komise se angažuje v podpoře konkurenceschopnosti evropského hospodářství v souvislosti s obnoveným lisabonským partnerstvím pro růst a zaměstnanost. Evropskou podnikatelskou komunitu naopak vyzývá, aby se veřejně zavázala k podpoře udržitelného rozvoje, hospodářského růstu a většímu počtu lepších pracovních míst a aby zintenzívnila své úsilí v rámci sociální odpovědnosti podniků, včetně spolupráce s ostatními zúčastněnými stranami. Více než kdy předtím potřebuje Evropa aktivní podnikatele, pozitivní přístup k podnikání a důvěru ve vztahu k podnikům. Evropa potřebuje takové „veřejné klima“, v němž budou podnikatelé oceňováni nejen kvůli svým vysokým ziskům, ale také proto, že případně přispějí k řešení určitých sociálních problémů.“

Proto je záměrem Komise poskytnout otázce sociální odpovědnosti podniků větší politickou viditelnost, uznat to, co již evropské podniky v této oblasti učinily, a povzbudit je k další aktivitě. Vzhledem k tomu, že v oblasti sociální odpovědnosti podniků se jedná o dobrovolné chování, přístup zahrnující dodatečné závazky a administrativní požadavky na obchodní rizika by byl kontraproduktivní a v rozporu se zásadami lepší právní úpravy. S vědomím toho, že v otázce sociální odpovědnosti podniků jsou hlavními aktéry podniky, se Komise rozhodla, že svých cílů může nejlépe dosáhnout pomocí užší spolupráce s evropskými podniky, a proto oznamuje, že podpoří založení „Evropské aliance pro sociální odpovědnost podniků“, koncepce založené na přispěvcích podniků aktivních při podpoře sociální odpovědnosti podniků. Aliance má otevřenou povahu a evropské podniky všech velikostí jsou přizvány, aby vyjádřily svou podporu. Jedná se o politické zastřešení nových nebo stávajících iniciativ velkých

¹ KOM(2001) 366 v konečném znění

² KOM(2006) 30 v konečném znění

společností, malých a středních podniků a dalších zúčastněných subjektů v oblasti sociální odpovědnosti podniků. Aliance není právním nástrojem a nemá být podepsána podniky, Komisí nebo jakýmkoli veřejným orgánem. Jedná se politický proces, který by měl vést k širšímu přijímání sociální odpovědnosti podniků mezi evropskými podniky.

Podpora nové aliance by měla být chápána jako klíčová součást širšího partnerství, které chce Komise rozvíjet se všemi zúčastněnými stranami zapojenými do sociální odpovědnosti podniků. Při předkládání tohoto sdělení Komise čerpala z několika let veřejných debat a konzultací se zúčastněnými stranami, především v souvislosti s Evropským fórem mnoha zúčastněných stran o sociální odpovědnosti firem, které předložilo svou zprávu v roce 2004. Komise i nadále považuje za nanejvýš důležitý dialog se všemi zúčastněnými subjekty a mezi nimi a navrhuje pokračovat pravidelně v jednáních fóra mnoha zúčastněných stran za účelem průběžného přezkoumání pokroku dosaženého v oblasti sociální odpovědnosti podniků v EU.

2. Sociální odpovědnost podniků na podporu udržitelného růstu a více a lepších pracovních příležitostí

Udržitelný růst a více a lepších pracovních příležitostí jsou dva problémy, kterým musí nyní EU čelit v reakci na globální konkurenci a stárnoucí populaci, aby zajistila náš model evropské společnosti založený na rovných příležitostech, vysoké kvalitě života, sociálním začlenění a zdravém životním prostředí. Proto Komise požadovala nový začátek lisabonské agendy prostřednictvím spuštění partnerství pro růst a zaměstnanost v únoru 2005 a obnovení strategie udržitelného růstu v prosinci 2005. Proto také na svém neformálním setkání v Hampton Court v říjnu 2005 vyzvaly hlavy států nebo vlád k inovativní reakci s cílem vyřešit otázku konkurenceschopnosti a zároveň chránit evropské hodnoty.

Revidovaná lisabonská strategie podporuje růst a zaměstnanost způsobem, jež je plně v souladu s udržitelným rozvojem, který je stále překlenujícím dlouhodobým cílem Evropské unie. Podniky, jakožto motory hospodářského růstu, vytváření pracovních příležitostí a inovací, jsou klíčovými činiteli při plnění lisabonských cílů a cílů udržitelného rozvoje.

Evropa potřebuje podnikání, aby mohla dělat to, co umí nejlépe: zajišťovat produkty a služby, které přidají hodnotu společnosti, a rozvíjet podnikatelského ducha a tvořivost směrem k hodnotám a vytváření pracovních míst. Evropa však nepotřebuje jen podnikání, ale sociálně odpovědné podnikání, které nese svůj díl odpovědnosti za stav evropských záležitostí. Ve svém příspěvku k jarnímu zasedání Rady v březnu 2005 Komise uznala, že sociální odpovědnost podniků „*může výrazně přispět k udržitelnému rozvoji a zároveň podpořit inovační potenciál Evropy i její konkurenceschopnost*“³. V Sociální agendě⁴ Komise oznámila, že ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami předloží iniciativy, jejichž cílem bude dále podporovat rozvoj a transparentnost sociální odpovědnosti podniků. V revidované strategii udržitelného rozvoje⁵ Komise vyzvala „*přední obchodní představitele a jiné klíčové zúčastněné strany Evropy, aby se společně s vedoucími politickými představiteli zapojili do naléhavého promyšlení střednědobých a dlouhodobých politik potřebných pro udržitelnost a předložili obsáhlé obchodní odpovědi, které budou přesahovat stávající zákonné minimální požadavky.*“

V březnu 2005 Evropská rada zdůraznila, že „*za účelem podpory investic a vytvoření příta*

³ KOM(2005) 24 v konečném znění

⁴ KOM(2005) 33 v konečném znění

⁵ KOM(2005) 658 v konečném znění

žlivých podmínek pro podniky a pracující musí Evropská unie dokončit vytvoření svého vnitřního trhu a učinit svůj regulativní rámec příznivější pro podniky, které zase musí vyvinout svůj smysl pro sociální odpovědnost.“ V integrovaných hlavních směrech pro růst a zaměstnanost (2005-8) Rada doporučila, že by členské státy měly „povzbuzovat podniky při rozvíjení jejich firemní společenské odpovědnosti.“ Evropský parlament se významně zapojil do debaty o sociální odpovědnosti podniků, zejména ve svých usneseních z roku 2002⁶ a 2003⁷.

V této souvislosti Komise zrevidovala práci, která byla vykonána v otázce sociální odpovědnosti podniků na úrovni EU, aby svůj přístup sladila s prioritami a pracovními metodami strategie pro růst a zaměstnanost. Komise věří, že potenciál podniků může být a měl by být lépe využit na podporu udržitelného rozvoje a strategie pro růst a zaměstnanost. V duchu své výroční zprávy o pokroku v oblasti růstu a zaměstnanosti za rok 2006 a v souladu s prioritními oblastmi této zprávy vyzývá Komise evropské podniky, aby „zařadily vyšší rychlost“ a zesílily svůj závazek k sociální odpovědnosti podniků. Komise hodlá tímto způsobem vytvořit příznivější prostředí pro všechny aktéry v oblasti sociální odpovědnosti podniků a se všemi zainteresovanými stranami prozkoumat potenciál sociální odpovědnosti podniků s cílem přispět k rozvoji evropských společností.

Postupy spojené se sociální odpovědností podniků nejsou všelék a nelze od nich samotných očekávat, že by mohly mít takové výsledky. Nenahrazují veřejnou politiku, ale mohou přispět k celé řadě cílů veřejných politik, jako např.:

- integrovanější trhy práce a vyšší úroveň sociálního začlenění, když podniky aktivně hledají nové zaměstnance z řad znevýhodněných skupin;
- investice do rozvoje dovedností, celoživotního vzdělávání a zaměstnatelnosti, které jsou zapotřebí k udržení konkurenceschopnosti v globálním hospodářství založeném na znalostech a k vyrovnání se se stárnutím obyvatelstva v aktivním věku v Evropě;
- zlepšení veřejného zdraví jako výsledek dobrovolných iniciativ podniků v oblastech jako např. uvádění na trh a označování potravin a netoxických chemických látek;
- lepší výsledky v oblasti inovací, zvláště pak s ohledem na inovace, které se zabývají společenskými problémy, jako výsledek intenzivnější spolupráce s externími zúčastněnými stranami a vytvoření pracovního prostředí, které inovace více podporuje;
- racionálnější využívání přírodních zdrojů a nižší úroveň znečištění, zvláště díky investicím do ekologicky zaměřených inovací a dobrovolnému přijetí systémů řízení z hlediska životního prostředí a označování;
- pozitivnější obraz podnikání a podnikatelů ve společnosti, který by mohl pomoci vytvořit příznivější přístup k podnikání;
- větší dodržování lidských práv, ochrany životního prostředí a základních pracovních norem, zvláště v rozvojových zemích;
- snižování chudoby a pokrok směrem k rozvojovým cílům tisíciletí.

⁶ P5_TA(2002)0278

⁷ P5_TA(2003)0200

3. Učinit z Evropy centrum excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků

Od chvíle, kdy v březnu 2000 Evropská rada v Lisabonu apelovala na podniky a jejich smysl pro sociální odpovědnost, byl v oblasti sociální odpovědnosti podniků dosažen velký pokrok. Důležitými mezníky v tomto procesu byla Zelená kniha⁸ z roku 2001, sdělení z roku 2002⁹ a zřízení fóra mnoha zúčastněných stran o sociální odpovědnosti podniků EU (Fórum CSR).

Fórum CSR svedlo dohromady zástupce obchodu, odborů a občanské společnosti, přičemž Komise hrála nápomocnou úlohu. Komise vítá práci fóra a jeho závěrečnou zprávu z června 2004 a souhlasí se zúčastněnými stranami, že pokud budou v plné míře provedena doporučení této zprávy příslušnými aktéry, pomohou pokroku v oblasti sociální odpovědnosti podniků v Evropě i na světě. Fórum uspělo při dosažení určité míry konsenzu mezi účastníky, ale také odhalilo významné rozdíly v názorech obchodních a neobchodních zúčastněných stran. Společné evropské chápání toho, co sociální odpovědnost podniků znamená, vyplynulo z toho, jak Komise definuje sociální odpovědnost podniků, tj. jako *koncept, podle které podniky začleňují sociální otázky a otázky týkající se životního prostředí do podnikatelské činnosti a do vztahů se zúčastněnými subjekty na bázi dobrovolnosti*. Fórum CSR tuto definici potvrdilo, přičemž dále zkoumalo její rozsah a hranice. Fórum také dosáhlo konsenzu o potřebě dalších činností zvyšujících povědomí a vytvářejících schopnosti. Nebylo však dosaženo konsenzu v otázkách, jako jsou např. požadavky, aby společnosti podávaly zprávy, nebo potřeba evropských norem pro sociální odpovědnost podniků.

Povědomí o sociální odpovědnosti podniků, její pochopení a přijímání se během několika posledních let zlepšilo, částečně v důsledku Fóra CSR a jiných činností podporovaných Komisí. Zároveň iniciativy zástupců obchodu a jiných zúčastněných stran posunuly kupředu rozvoj sociální odpovědnosti podniků v Evropě i ve světě. Sociální dialog, především na odvětvové úrovni, se osvědčil jako účinný způsob podpory iniciativ v oblasti sociální odpovědnosti podniků a při rozvoji osvědčených postupů v uvedené oblasti hrály konstruktivní roli také evropské rady zaměstnanců.

Nicméně přijetí, provádění a strategické začlenění sociální odpovědnosti podniků evropskými podniky by mělo být dále zlepšováno. Role zaměstnanců a jejich zástupců a odborových organizací v rozvoji a provádění postupů spojených se sociální odpovědností podniků by mělo být dále posilována. Externí zúčastněné strany, včetně nevládních organizací, spotřebitelů a investorů, by měly hrát silnější roli při podněcování a oceňování odpovědného obchodního chování. Veřejné orgány na všech úrovních by měly dále zlepšit soudržnost svých politik na podporu udržitelného rozvoje, hospodářského růstu a vytváření pracovních příležitostí.

Vize EU o dlouhodobé prosperitě, solidaritě a bezpečnosti zasahuje také do mezinárodní sféry. Komise si je vědoma vazby mezi přijetím sociální odpovědnosti podniků v EU a na mezinárodní úrovni a věří, že evropské společnosti by se měly chovat odpovědně, v souladu s evropskými hodnotami a mezinárodně odsouhlasenými normami a standardy, ať už působí kdekoli.

Komise uvažuje, jak nejlépe dát nový impuls k tomu, aby se Evropa stala centrem excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků. Zvážila závěrečnou zprávu Fóra CSR i stanoviska zúčastněných stran, která ve zprávě nejsou vyjádřena. Problémem je najít nový přístup, který by

⁸ KOM(2001) 366 v konečném znění

⁹ KOM(2002) 347 v konečném znění

inspiroval více podniků k zapojení do sociální odpovědnosti podniků, neboť jsou to právě podniky, kdo hraje v této oblasti nejdůležitější roli.

4. Evropská aliance pro sociální odpovědnost podniků

Komise proto podporuje založení Evropské aliance pro sociální odpovědnost podniků, která je popsána v dokumentu, který je připojen k tomuto sdělení. Jedná se o politické zastřešení nových nebo stávajících iniciativ velkých společností, malých a středních podniků a dalších zúčastněných subjektů v oblasti sociální odpovědnosti podniků.

Aliance má otevřenou povahu a evropské podniky všech velikostí jsou přizvány, aby dobrovolně vyjádřily svou podporu. Aliance není právním nástrojem a nemá být podepsána podniky, Komisí nebo jakýmkoli veřejným orgánem. Neexistují žádné formální požadavky na vyjádření podpory alianci a Evropská komise si nebude vést záznamy o tom, které společnosti jí podporují. Komise se zapojí do činnosti aliance tím, že bude dále propagovat sociální odpovědnost podniků v souladu s body v kapitole 5 tohoto sdělení. Pro Komisi z toho nevyplývají žádné nové finanční závazky.

Komise očekává, že aliance bude mít významný vliv na přístup evropských podniků k sociální odpovědnosti a na jejich pozitivní závazky k sociálním otázkám a otázkám životního prostředí. Měla by vytvářet nová partnerství a nové příležitosti pro zúčastněné strany v jejich snaze podporovat sociální odpovědnost podniků, a je proto prostředkem mobilizace zdrojů a kapacit evropských podniků a jejich zúčastněných stran. Dobrovolný závazek evropských podniků vůči alianci a podpůrná role Komise v rámci její politiky a nástrojů, kde to lze, posílí rozvoj sociální odpovědnosti podniků v rámci EU a v cizině. Výsledky aliance by měly být chápány jako dobrovolný příspěvek obchodu k dosažení cílů obnovené lisabonské strategie a revidované strategie udržitelného rozvoje. Tyto výsledky však budou také záviset na zapojení zúčastněných stran, které jsou vybízeny k plnému využívání příležitostí, které aliance nabízí.

Aby se zvýšila transparentnost, viditelnost a důvěryhodnost postupů spojených se sociální odpovědností podniků, Komise vyzývá podniky, které podporují alianci, aby daly informace o sociální odpovědnosti podniků k dispozici všem zúčastněným stranám, včetně spotřebitelů, investorů a široké veřejnosti. Zvláště velké společnosti by se měly snažit prezentovat strategie a iniciativy v oblasti sociální odpovědnosti podniků a jejich výsledky nebo osvědčené postupy způsobem, který je veřejnosti snadno dostupný. Mimo to bude Komise i nadále podporovat zúčastněné strany v rozvíjení jejich kapacity k určení a vyhodnocení postupů spojených se sociální odpovědností podniků.

Komise chápe, že bez aktivní podpory a konstruktivní kritiky neobchodních zainteresovaných stran se oblast sociální odpovědnosti podniků nebude rozvíjet. Podpora aliance ze strany Komise nenahrazuje další dialog se zúčastněnými stranami. Komise se bude i nadále angažovat při usnadňování takového dialogu, včetně pravidelných jednání fóra mnoha zúčastněných stran za účelem přezkumu.

5. Navrhované akce k podpoře dalšího přijetí postupů spojených se sociální odpovědností podniků

Při dalším prosazování sociální odpovědnosti podniků Komise zdůrazní tyto aspekty:

- **Zvýšení povědomí a výměna osvědčených postupů.** Komise bude nadále zvyšovat povědomí o sociální odpovědnosti podniků a bude podporovat výměnu osvědčených postupů, jak se bude otázka sociální odpovědnosti podniků dále vyvíjet, s důrazem na malé a střední podniky a na členské státy, v nichž je sociální odpovědnost podniků méně známým konceptem, stejně jako v přístupujících a kandidátských zemích. Bude tak činit v posíleném partnerství s podniky a všemi příslušnými zúčastněnými stranami, včetně vnitrostátních a regionálních orgánů. Komise bude dále podporovat dobrovolné environmentální nástroje, jako např. systémy řízení z hlediska životního prostředí a systém ekoznaček. Samozřejmě budou podporovány i další iniciativy, které občany upozorní na sociální a environmentální problémy, ale také na dopad jejich spotřebních a investičních rozhodnutí.
- **Podpora iniciativ mnoha zúčastněných stran.** Zapojení zúčastněných stran posiluje účinnost iniciativ v oblasti sociální odpovědnosti podniků a to je důvod, proč bude Komise organizovat pravidelná jednání fóra mnoha zúčastněných stran za účelem p
řezkumu. Aby posílila povědomí o sociální odpovědnosti podniků a dále zvýšila dův
ěryhodnost této koncepce, bude Komise pokračovat v propagaci a podpoře iniciativ v oblasti sociální odpovědnosti podniků pocházejících od zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů a nevládních organizací, a zvláště na odvětvové úrovni. Vhodným příkladem takové iniciativy je Evropská platforma pro výživu. Dalším důležitým mechanismem v tomto ohledu jsou výbory pro odvětvový sociální dialog.
- **Spolupráce s členskými státy.** V Evropě existuje široký konsenzus ohledně definice sociální odpovědnosti podniků, ačkoli její přesná povaha a charakteristika se v r
ůzných národních a kulturních souvislostech liší. Kromě toho mají členské státy k dispozici širokou škálu nástrojů na podporu sociální odpovědnosti podniků. Spolupráce s členskými státy a přístupujícími zeměmi, zvláště prostřednictvím skupiny vnitrostátních zástupců na vysoké úrovni zabývající se sociální odpovědností podniků, je proto důležitým aspektem politiky Komise v oblasti sociální odpovědnosti podniků. V členských státech může být vhodnou úrovní pro akce na podporu sociální odpov
ědnosti podniků úroveň regionální, zvláště pokud jde o malé a střední podniky.
- **Informace pro spotřebitele a transparentnost.** Spotřebitelé hrají významnou roli v poskytování podnětů pro odpovědnou produkci a odpovědné obchodní chování. O čekává se od nich, že provedou kritický výběr a podpoří dobré produkty a dobré společ
nosti. V současnosti má spotřebitel nedostatek jasných informací o působení zboží a služeb na sociální oblast a životní prostředí, včetně informací o dodavatelském řet
ězci. Komise zkonzultuje všechny příslušné zúčastněné strany a posoudí potřebu dal
ších dobrovolných činností s cílem dosáhnout cílů transparentnosti a získat informace pro spotřebitele, včetně informací spojených s otázkami veřejného zdraví.
- **Výzkum.** Existuje potřeba více interdisciplinárního výzkumu o sociální odpovědnosti podniků, zvláště o: vazbách mezi sociální odpovědností podniků, konkurenceschopností a udržitelným rozvojem na makro- a mezo-úrovni; účinnosti sociální odpovědnosti podniků při plnění sociálních a environmentálních cílů; a otázkách jako inovace, správa a řízení společností, vztahy mezi zaměstnanci a zam
ěstnavateli a dodavatelský řetězec. Sociální odpovědnost podniků tak, jak je praktikována v malých a středních podnicích, je důležitým námětem výzkumu sama o sobě, ale měla by se také patřičně odrazit v jiných oblastech výzkumu sociální odpov

ědnosti podniků. Kromě toho si podrobnější zkoumání zaslouží také sociální dopady životního cyklu procesů, produktů a služeb. Na základě čtyř výzkumných projektů v oblasti sociální odpovědnosti podniků financovaných ze šestého rámcového programu pro výzkum Komise posoudí možnosti podpořit další výzkum o sociální odpovědnosti podniků v rámci nadcházejícího sedmého rámcového programu.

- **Vzdělávání.** Aby se sociální odpovědnost podniků stala běžnou obchodní praxí, je třeba, aby budoucí podnikatelé, přední představitelé obchodu, manažeři společností a zaměstnanci získali správné znalosti a dovednosti. Sociální odpovědnost podniků je rovněž otázkou celoživotního vzdělávání. Komise podněcuje obchodní školy, vysoké školy a další vzdělávací instituce, aby do vzdělávání začlenili sociální odpovědnost podniků jako průřezovou otázku, zvláště do osnov pro budoucí manažery a postgraduální studenty.
- **Malé a střední podniky** Kolektivní dopad sociální odpovědnosti podniků, jak je praktikována malými a středními podniky, je velmi důležitý, pokud má být potenciál sociální odpovědnosti podniků přispívající k růstu, zaměstnanosti a udržitelnému rozvoji v Evropě plně využit. Komise uznává, že pro posílení sociální odpovědnosti podniků mezi malými a středními je třeba zvláštní přístup. Takový přístup vyžaduje vyjádřit větší uznání tomu, co malé a střední podniky již v oblasti sociální odpovědnosti podniků dělají. Také si žádá aktivní spolupráci hlavních zprostředkujících organizací pro malé a střední podniky a poskytovatelů podpory. Komise usnadní výměnu zkušeností na téma jak nejlépe prosadit sociální odpovědnost podniků mezi malými a středními podniky v Evropě.
- **Mezinárodní rozměr sociální odpovědnosti podniků.** Komise bude pokračovat v globální podpoře sociální odpovědnosti podniků s cílem maximalizovat příspěvek podniků k dosažení rozvojových cílů milénia OSN. Tripartitní deklarace MOP o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku, Směrnice OECD pro nadnárodní společnosti a Global Compact OSN, stejně jako další referenční nástroje a iniciativy poskytují mezinárodní standardy pro odpovědné obchodní chování. Komise se zavázala podporovat povědomí o těchto nástrojích a jejich provádění a bude spolupracovat s dalšími vládami a zúčastněnými stranami na zvýšení jejich účinnosti.

Komise bude pokračovat ve své vedoucí úloze při mezinárodním prosazování environmentálních norem. Cílem Komise je posílit rozměr udržitelného rozvoje v bilaterálních obchodních jednáních a usilovat o prosazení základních pracovních norem v bilaterálních dohodách. Komise podpoří začlenění ustanovení na podporu mezinárodně uznávaných nástrojů sociální odpovědnosti podniků a bude se snažit prosadit otázky týkající se sociální odpovědnosti podniků v bilaterálním dialogu mezi stranami. Komise se také zavázala použít obchodní pobídky jako prostředek k prosazování hlavních mezinárodních lidských / pracovních práv, ochrany životního prostředí a zásad řádné správy věcí veřejných, zejména prostřednictvím nového „všeobecného systému preferencí plus“, který vstoupil v platnost dne 1. ledna 2006. Komise posílí svou spolupráci s MOP, aby podpořila práci za slušných podmínek, včetně spolupráce prostřednictvím pilotního projektu o obchodu a ukazatelích slušné práce v rozvojových zemích. Komise také v průběhu roku 2006 předloží sdělení o práci ve slušných podmínkách.

Komise s partnerskými zeměmi a příslušnými zúčastněnými stranami projedná, jak

podpořit sociální odpovědnost podniků v rámci dohody z Cotonou a nové strategie pro Afriku¹⁰ a navrhne, aby byla tato otázka projednána na obchodním fóru EU-Afrika na podzim roku 2006.

Komise bude sledovat další důležité mezinárodní procesy, jako např. práci zvláštního zmocněnce OSN pro lidská práva a nadnárodní společnosti a jiné obchodní podniky, možný vývoj ISO normy pro sociální odpovědnost a odvětvové iniciativy jako systém certifikace kimberleyského procesu pro surové diamanty.

6. Závěr: potřeba partnerství mezi všemi zúčastněnými stranami

Komise pevně věří, že sociální odpovědnost podniků se týká každého Evropana, protože představuje určitý aspekt evropského sociálního modelu. Sociální odpovědnost podniků může přispět k udržitelnému rozvoji, přičemž zvyšuje inovativní potenciál Evropy a její konkurenceschopnost, čímž také přispívá k zaměstnatelnosti a vytváření pracovních příležitostí. Další podpora sociální odpovědnosti podniků je důležitá pro nové partnerství růstu a zaměstnanosti stejně jako pro provádění cílů udržitelného rozvoje. Komise vyzývá všechny zúčastněné strany, aby přispěly k provádění této ambiciózní nové iniciativy. Komise nabízí úzké partnerství s členskými státy, představiteli obchodu (prostřednictvím aliance popsané v příloze) a všemi zúčastněnými stranami, abychom učinili Evropu centrem excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků, protože sociální odpovědnost podniků odráží základní hodnoty samotné EU. V návaznosti na debatu v rámci fóra mnoha zúčastněných stran Komise za rok přehodnotí vývoj sociální odpovědnosti podniků v Evropě.

¹⁰ KOM(2005) 489 v konečném znění

PŘÍLOHA

Učinit z Evropy centrum excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků:

Evropská aliance pro sociální odpovědnost podniků

Sociální odpovědnost podniků se týká nás všech

Sociální odpovědnost podniků (CSR) je důležitá, protože odráží základní hodnoty společnosti, v níž si přejeme žít. Je důležitá pro jednotlivé společnosti, malé i velké, které mohou prostřednictvím inovativních produktů a služeb, nových dovedností a zapojení zúčastněných stran zlepšit svůj hospodářský, environmentální a sociální výkon v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Je důležitá pro ty, kdo pracují ve společnostech a pro společnosti, jimž může pomoci vytvořit pracovní prostředí, které více odměňuje a inspiruje. Je důležitá pro ty, kdo od společností nakupují, pro spotřebitele, kteří věnují stále více pozornosti sociálním a environmentálním posudkům produktů a služeb, jež si kupují. Je důležitá pro místní komunity, kde společnosti působí, které chtějí vědět, že žijí mezi organizacemi, které sdílí jejich hodnoty a obavy. Je důležitá pro investory, kteří jsou přesvědčeni, že je třeba podporovat odpovědné obchodní chování. Je důležitá pro lidi v ostatních částech světa, kteří očekávají, že evropské společnosti se budou chovat v souladu s evropskými a mezinárodními hodnotami a zásadami. A je důležitá pro naše děti a budoucí generace, které očekávají, že budou žít ve světě, který si váží lidí a přírody.

Úsilí o udržitelné tržní hospodářství

Silný závazek podnikatelů k sociální odpovědnosti podniků, jakož i celková podpůrná role veřejných orgánů směrem k sociální odpovědnosti podniků se během posledních 15 let staly zvláště důležité, co se týče příspěvku k dodržování lidských práv a k právnímu státu, stejně jako k udržitelnému fungování demokracie a tržního hospodářství, ať už v místním, národním, evropském nebo globálním měřítku. Aby představovalo úspěšný ekonomický model, potřebuje tržní hospodářství stavět na některých základních předpokladech: na jedné straně na účinném a soudržném legislativním regulačním rámci, na straně druhé na sebeomezování a sebekontrolě, stejně jako na proaktivním prostředí pro inovace a podnikání, poctivosti a důvěře, což jsou všechno nezbytné prvky, které spojí vysokou úroveň hospodářského úspěchu, ochrany životního prostředí, sociální soudržnosti a blahobytu. Proto vedoucí podniky v Evropě více než kdy jindy procházejí procesem hledání, učení a inovací, co se týče jejich správy, řízení, dialogu s investory a vývoje produktů, čímž činí podnikovou a produktovou odpovědnost přirozenou součástí jejich každodenní obchodní praxe a konkurenceschopnosti. Malé společnosti, jakožto klíčový aktér růstu a zaměstnanosti v Evropě, mohou nabídnout stejně jako velké společnosti, pokud jde o odpovědnost podniků, i když často uplatňují v rámci sociální odpovědnosti podniků méně formální a intuitivnější přístup. V kontextu globalizace a s ní spojených strukturálních změn činí společnosti tyto změny v očekávání, že ostatní zúčastněné strany také učiní závazek a pomohou jim nést podíl rizika a využít příležitostí souvisejících s odpovědností a inovací. Dialog se zúčastněnými stranami pomáhá společnostem předcházet sociálním a environmentálním problémům a vyrovnávat se s nimi. Tyto problémy mohou ovlivnit budoucí konkurenceschopnost.

Evropská aliance pro sociální odpovědnost podniků

V této souvislosti Evropská komise poskytuje podporu členům obchodní komunity, kteří pokládají základy evropské aliance pro sociální odpovědnost podniků. Jedná se o otevřenou alianci pro podniky, které sdílejí stejnou snahu: učinit Evropu centrem excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků na podporu konkurenčního a udržitelného podnikového a tržního hospodářství. Základem této iniciativy je partnerství. Toto partnerství je založeno na dohodě, že priority evropské strategie pro růst a zaměstnanost plně odpovídají výzvám na zvýšení globální konkurence, demografickým trendům a udržitelné budoucnosti.

Spuštění této strategie je stejně klíčové pro zajištění udržitelného růstu v Evropě jako evropský způsob života. Aliance je vystavěna na pochopení toho, že sociální odpovědnost podniků může přispět k udržitelnému rozvoji, zatímco bude zvyšovat inovativní potenciál Evropy a její konkurenceschopnost, čímž také přispěje k zaměstnatelnosti a vytváření pracovních příležitostí. Aliance usiluje o podporu sociální odpovědnosti podniků jako obchodní příležitosti, která pro podniky i pro společnost vytváří oboustranně výhodnou situaci, a uznává, že sociální odpovědnost podniků je dobrovolným podnikatelským přístupem, který odráží rozmanitost podnikatelského sektoru v Evropě. Zatímco v rámci sociální odpovědnosti podniků jsou hlavními aktéry podniky, veřejné orgány na místní, národní a evropské úrovni hrají při jejím prosazování podpůrnou úlohu. Iniciativa aliance staví na předcházejících diskuzích se zástupci podnikatelů a zúčastněnými stranami. Zvláště si bere ponaučení z evropského fóra mnoha zúčastněných stran o sociální odpovědnosti podniků, zásadní iniciativě usnadněné Evropskou komisí. Fórum poskytlo platformu pro evropské zástupce podniků, zaměstnavatelů, odborů a organizací občanské společnosti, aby se spojili v inovativním procesu učení a dialogu a aby se dohodli na doporučení pro účinnější postupy v oblasti sociální odpovědnosti podniků a jejich větší využívání. Bude také těžit z evropské kampaně na podporu sociální odpovědnosti podniků mezi malými a středními podniky a množstvím dalších iniciativ organizovaných zástupci podnikatelů a zaměstnavatelů. Dalším klíčovým motorem této aliance je evropský plán pro podnikatele v oblasti sociální odpovědnosti podniků - 2010, v níž přední společnosti a obchodní sítě stanovily své vize a priority pro konkurenceschopný a udržitelný podnik z evropské perspektivy.

Aliance svým partnerům připravuje základy pro prosazování sociální odpovědnosti podniků v budoucnosti. Vyvíjí se kolem těchto tří oblastí činnosti:

- zvyšování povědomí a zlepšení znalostí o sociální odpovědnosti podniků a podávání zpráv o svých úspěších,
- pomoc při rozšiřování a rozvoji otevřených koalic spolupráce,
- zajištění vhodného prostředí pro sociální odpovědnost podniků.

Zvyšování povědomí a zlepšení znalostí o sociální odpovědnosti podniků

Aliance prozkoumá a podpoří tvůrčí způsoby výměny a šíření osvědčených postupů, iniciativ a nástrojů sociální odpovědnosti podniků s cílem učinit je významnými pro podnikatele v praxi, politické představitele, spotřebitele, investory a širší veřejnost na všech příslušných úrovních v celé Evropě a v zahraničí. Zvláštní pozornost bude věnována podpoře sociální odpovědnosti

podniků mezi podniky všech velikostí, a to způsobem, který lépe odpovídá skutečnosti a současným a budoucím problémům.

Aliance ujišťuje, že pokud staví na existujících iniciativách, je zapotřebí dále podporovat

multidisciplinární výzkum v oblasti sociální odpovědnosti podniků na evropské úrovni, zvláště pak její vliv na konkurenceschopnost a udržitelný rozvoj. Užší spojení s univerzitami a v ědeckými odborníky spolu s pokračujícím dialogem a spoluprací s občanskou společností jsou v tomto smyslu klíčové.

Důležitý příspěvek pro budoucí konkurenceschopnost a udržitelnost Evropy bude záviset na vzdělávání, které v agendě pro sociální odpovědnost podniků zaujme hlavní úlohu. Aliance bude prosazovat začlenění sociální odpovědnosti podniků a témat spojených s udržitelným rozvojem do tradičních kurzů, do osnov pro budoucí manažery a postgraduální studenty, do vzdělávání vedoucích pracovníků a do dalších vzdělávacích institucí.

Pomoc rozšiřování a rozvoji otevřených koalic spolupráce

S ohledem na širokospektrou povahu sociální odpovědnosti podniků a rozmanitost evropského a mezinárodního obchodního prostoru identifikovali partneři aliance několik prioritních oblastí pro činnost:

- podpora inovací a podnikání v udržitelných technologiích, produktech a službách, které se vztahují k sociálním potřebám,
- pomoc malým a středním podnikům prosperovat a růst,
- pomoc podnikům při začleňování sociálních a environmentálních ohledů do jejich obchodních operací, zvláště těch v dodavatelském řetězci,
- zlepšení a rozvoj dovedností pro zaměstnatelnost,
- lepší reakce na rozmanitost a problém rovných příležitostí s ohledem na demografické změny a rychlé stárnutí evropské populace,
- zlepšení pracovních podmínek, a to také ve spolupráci s dodavatelským řetězcem,
- inovace v environmentální oblasti se zvláštním zaměřením na začlenění ekologické účinnosti a energetických úspor do procesu tvorby produktů a služeb,
- posílení proaktivního dialogu a zapojení všech příslušných zúčastněných stran,
- další řešení problému transparentnosti a komunikace, aby nefinanční výkon společností a organizací byl srozumitelnější všem zúčastněným stranám a zároveň lépe začleněn do jejich finančních výsledků,
- fungování za hranicemi Evropské unie sociálně a environmentálně odpovědným způsobem, stejně jako společnosti fungují v Evropské unii.

Tyto prioritní oblasti budou projednávány „otevřenými koalicemi spolupráce“, které spojují

společnosti připravené řešit tyto problémy formou „laboratorních schůzek“, aby prozkoumaly a vytvořily společné operační projekty v partnerství s příslušnými odborníky a zúčastněnými stranami a s podporou Evropské komise.

zajištění vhodného prostředí pro sociální odpovědnost podniků

S novou evropskou strategií pro růst a zaměstnanost a prostřednictvím iniciativy o lepší právní úpravě se Evropská komise a členské státy EU zavázaly vytvořit a posílit příznivější prostředí pro podniky, v němž mohou podnikatelé a podniky prosperovat a růst.

Mimo to Evropská komise urychlí svou politiku podpory dobrovolného a inovativního úsilí společností v oblasti sociální odpovědnosti podniků prostřednictvím podpory osvědčených postupů a jejich šíření v posíleném partnerství se zástupci podnikatelů a všemi příslušnými zúčastněnými stranami i vnitrostátními orgány. Toho dosáhne také tím, že bude důsledná v jednotlivých oblastech politiky a začlení podporu sociální odpovědnosti podniků, kde to bude vhodné. Aby ve svém společném úkolu uspěli, využijí partneri aliance podobné aliance vytvořené na národní úrovni a inspirují a podpoří stejné iniciativy v zemích, kde je o ně zájem. Aliance podpoří uspořádání jednání se všemi zúčastněnými stranami za účelem přezkumu po čínaje rokem 2006, aby byl zhodnocen dosažený pokrok v souvislosti s doporučeními evropského fóra mnoha zúčastněných stran o sociální odpovědnosti podniků a s dalšími trendy, vývojem a inovacemi v oblasti sociální odpovědnosti podniků.

Závěr a další postup

Závazek, vzájemná důvěra a dialog jsou pro úspěch této aliance životně důležité. Aliance bude tím, čím k dohodnutým iniciativám a prioritním oblastem přispějí její partneri. Partneri souhlasí s tím, že pro účely koordinace a komunikace se bude aliance spoléhat na stávající obchodem řízené struktury, které se aktivně zapojují v oblasti sociální odpovědnosti podniků. Partneri aliance souhlasí s provedením přezkumu prostřednictvím schůzek na vysoké úrovni a také souhlasí se sdělením výsledků aliance v souvislosti s evropskou strategií pro růst a zaměstnanost.

Nadešel čas učinit Evropu centrem excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků. Aliance byla vytvořena, aby to uskutečnila.